

Kot pomožne knjige za učitelje se priporočajo poleg A. Praprotnikovega „Slovenskega spisovnika“ tudi A. Funtkovo „Obrtno spisje“ in dr. J. Tavčarjev „Slovenski pravnik“. (Konec prih.) — **J. Dimnik.**

Popis priprav in poskusov pri obravnavi beril iz prirodnoslovja.

(Dalje.)

Umazana deževnica se zgubi v zemljo. Tu se preceja skozi razne luknjičaste tvarine: prst, pesek, gramoz, premoči tudi najtrjo skalo, ker je luknjičasta, če se luknjice tudi s prostim očesom ne vidijo, (o luknjičavosti teles govorim pozneje,) pride do težko prodirne plasti n. pr. gline, skale ter predere kot čista studenčnica na dan. Na potu se navzame necega plinastega telesa, ogljenčeve kisline, ki ji daje neko okrepečevalno moč.

5. Ker prihajajo izvirki in studenci iz globočine, ne zmrznejo, kajti v globočini je topleje, kakor v kleti. Globokejša ko je klet, toplejša je. Nekateri vreli pridejo iz prav velike globočine, zato imajo prav gorko vodo. Taki se imenujejo toplice, katere rabijo bolniki. Na Kranjskem so take toplice pri Novem Mestu, na Štajerskem Laške in Rinske toplice, na Koroškem pa pri Beljaku. V Kamniku je pa le kopališče z mrzlo vodo. Tu sem se pridejo ljudje po Kneipovem načinu zdraviti.

6. Ako denem v kozarec vode nekoliko sladkorja, se ta v vodi „razide“, pravimo da se razstopi. Voda ima okus po sladkorji. V vodi se razstopé mnoga telesa, ki jim pravimo soli n. pr. solitar, galun, bakrena galica itd. (Se pokaže in rastopi). Smola in pečatni vosek se topita v vinskem cvetu, s čemur tudi take madeže na obleki odpravimo. (Se pokaže.) Kapljevina, v kateri se topi kako telo, je topilo. (Voda, vinski cvet.) Topilo dobi okus in barvo stopljenega telesa. (Več o tem na drugem mestu.)

Ako postavim v kozarec čiste vode jajce, pade na dnó. Ako pa pridenem nekoliko soli in pomešam, se bo začelo vzdigovati in to tembolj, čim več bom soli pridjal. Slana voda je gostejša, kakor neslana. — V slani morski vodi človek lažje plava, nego v jezeru ali reki. Morje nosi težje ladije, kakor reka, zato mora morska ladija nekaj bremena odložiti, ko pride v reko, ako je bila zelo obložena.

[Podal sem tu dovolj gradiva za obravnavo berilnega spisa „Voda“. Popisana je bila voda kot prirodnina (nahajanje, uporaba, korist, lastnosti). Kolikor je bilo primerno za starostno stopnjo učencev, ki rabijo „Drugo berilo“, pojasnili so se nekateri fizikalni pojmi in prikazi (trdna, kapljiva in plinasta telesa, posebno z ozirom na vodo, precejanje (Filtriren) in razstop (Auflösung).] (Dalje prih.) **Fr. Trošt.**